

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre... 12 kor.
 Fél évre... 6 kor.
 Negyed évre... 3 kor.
 *

A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 50 fillér.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 60 fillér.
 A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás fogadottnak
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fl.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fl.

A biztosításügy reformja.

Magyarországon a biztosítási eszme még gyermekkorát éli. Tanuskodnak róla a biztosító-társaságok adatai, de még inkább maga a nagyközönség, a melynek csak igen kis töredéke bír érzékkel az intézmény jelentősége iránt. Az érzékhiányt azonban leginkább a tudatlanságnak és a tájékozatlanságnak kell betudnunk. No meg annak, hogy hazánkban a biztosításügy terén sok hiány, hiba és visszaélés uralkodik, a mi gyanakodóvá, bizalmatlanná s így ellenségévé teszi az eszmének azokat is, a kik különben méltányolják a biztosítás előnyeit.

Megbízhatóvá, szolidáá kell tenni nálunk az intézményt s akkor terjedni fog. Ezt a célt tartja szem előtt az a reform, a melynek végső munkálatai jelenleg folynak az igazságügyminiszteriumban.

Már több mint öt esztendeje, hogy a biztosításügy reformjának eszméje a megvalósulás stádiumába lépett. Ez akkor volt, a mikor Szilágyi Dezső igazságügyminiszter megbízta dr. Beck Hugó kuriai bírót egy javaslat kidolgozásával. A Beck által kidolgozott törvénytervezetet megküldték az illetékes köröknek véleményadás végett s Erdély Sándor igazságügyminiszter idejében már egybegyűjtettek ezek a szakvélemények. Maga az előadói tervezet azonban a szakvéleményekkel együtt dr. Plósz Sándor jelenlegi igazságügyminiszterre maradt örökségül, a ki, miután miniszteri tevékenységének első évében a büntető pörrendtartás életbeléptetésével volt elfoglalva, csak most viszi dülőre, a törvényhozás elé, a biztosításügy reformját. Tartott a reform tárgyában szűkebb és szélesebb körű ankétákat, a melyeknek véleményét a javaslatban figyelembe is vette, meghallgatta a kereskedelmi és pénzügyminiszteriumok véleményét s a napokban teljesen elkészült a törvényjavaslat abban a formában, hogy az az őszi ülészakban a Ház elé fog kerülni.

Hogy a szakvélemények során mily részletei módosultak s miképpen az eredeti törvénytervezetnek, ma még nem tudjuk. Biztosra veszsük, hogy a lehetőség határában belül minden komoly és tárgyilagos kritika kellő figyelemben részesült. De a törvényjavaslat főelvei, azok, a melyek

valósággal reformot, tehát a multhoz képest javulást, haladást jelentenek, nem változtak. A főelvek és intézkedések pedig lényegükben a következők: Egy új szervezet fog felállítani, m. kir. biztosítási hivatal címén, a melynek elnökét ő felsége a király, többi tisztviselőit pedig a kereskedelmi miniszter fogja kinevezni s a melynek fentartásához a biztosító-intézetek netto bevételeik 1%-ával fognak hozzájárulni. Ez a hivatal lesz ellenőrzője az összes biztosító-intézetek ügymenetének és üzletvitelének s ettől függ az engedélyokmányok kiadása. Engedélyokmányt pedig a hivatal csak akkor ad ki, ha a biztosító-társaság a biztosítási ügyletek mindegyik főágára legalább egy millió, ha pedig kizárólag viszontbiztosítással kíván foglalkozni, félmillió koronára rugó, készpénzben befizetett üzleti tőkét bir kimutatni.

Ha már ezek az intézkedések erősen megszabják az alakulás és üzletnyitás szoliditásának kritériumait, a továbbiak még alkalmasabbak arra, hogy garanciát szerezzenek a biztosító közönségnek arra, hogy érdekei szigorú és megbízható ortalomban részesülnek. A díjtartalékot elkülönítve kell kezelni, azt zálogba adni, vagy lefoglalni nem lehet; azt az egyes biztosítási főnemek szerint elkülönítve, minden üzleti év végén kell kiszámítani és elkönyvelni. A díjtartalékot továbbá csak magyar állampapírokba, záloglevelekbe, belföldi ingatlanokra adott jelzálogköcsönökbe lehet befektetni. Ez által fontos financiai érdek is nyer kielégítést, a mennyiben a mi papírjaink nagyobb mértékben lesznek itthon tartathatók. Átmeneti intézkedésül meg lesz adva a már létező intézeteknek egy pár évi határidő, hogy ügykezelésüket az új rendelkezések szerint átalakítsák. S bizonyos tekintetben kivételeket is statuálnak a létező biztosító-intézetekre nézve. Nevezetesen a díjtartalékba befektetett értékpapírokat nem egyszerre, hanem több éven át fokozatosan cserélhetik ki az állami járadékkötvényekkel s azok az intézetek, a melyeknek díjtartalékai a törvény életbeléptekor ingatlanokban és jelzálogköcsönökbe vannak befektetve, kivételkép meg lesz engedve, hogy jövőre is ingatlanokba és jelzálogköcsönökbe fektethessék be tőkéjüknek huszonöt százalékát.

Fontos és a biztosító intézetek szoliditását

előmozdító intézkedés, hogy a díjtartalékot alkotó értékeket minden üzleti fél év után harminc napon belül az állampénztárba be kell szolgáltatni s azok az állami biztosítási hivatal utalványára adnak vissza. Azonkívül kötelezővé tétetik a nyereségtartalék alkotása mindaddig, míg a tartalék az alapítási tőkét el nem éri.

A reformnak egyik leghatékonyabb tényezője azonban az ügynökkérdés rendezése. A javaslat szerint ugyanis az ügynökök, bármily néven alkalmaztatnak is, a vállalat kereskedelmi meghatalmazottjainak tekintendők. Ezeket az ügynököket a biztosító társaság közjegyzőileg hitelesített megbízással látja el s természetesen szavatol azoknak minden cselekedeteért. Ezzel az intézkedéssel egyszeriben véget fog vetni a törvény az ügynöki szélhámoskodásoknak, az aranyhegyigéreteknek, a mely mögött néha rut becsapás várt a biztosító félre s a szigorú büntető szankció, a mely ezt az új intézkedést kíséri, hathatós garanciája lesz annak, hogy az intézetek megbízható, szolid elemeket fognak alkalmazni az akvirálásra.

Mert nyílt dolog s az intézetek maguk tudják legjobban, hogy a biztosítási eszme terjedésének legnagyobb akadályai az ügynökökben rejlett. Azokban, a kik a pillanatnyi üzletkötés ösztönétől vagy kényszerétől hajtván, minden skrupulus nélkül vitték bele a felet olyan kötelezettségekbe, a melyek jogosulatlanok, vagy tettek oly ígéreteket, a melyeket az intézet be nem válthatott. Minden becsapott fél egy csomó ellenséget szerzett a társaságnak s a biztosítási eszmének is.

Hallottunk némely oldalról panaszt a törvényben tervezett intézkedések tulszigora ellen. Hát ezeket a panaszokat nem tartjuk jogosultaknak. Mert egy napon lejáratott intézmény hitelét csak a legszigorubb szoliditással lehet újra föléleszteni. S mivel nem az az országos cél, hogy biztosító intézetek legyenek, hanem hogy a lakosság, ha biztosítani akarja vagyonát, jó és megbízható intézeteket találjon, inkább tartunk helyénvalónak szigorú az intézetek hátrányára, mint elnézést a biztosítottak kárára. Egyébként pedig biztosító intézeteink közt van nem egy olyan, a melynek a szigor nem árt meg üzletileg sem, mert eddig is becsületesen dolgozott s ha vala-

A „BÁCSKA“ tárcája.

Heine dalaiból.

Hogy oly nagyon soká haboztam
 És messze földeken utaztam,
 Elment a kedvesem türelme,
 Megvárta esküvő ruháját
 És völegényül átölelte
 Az ostobák legostobábbját.

A kedvesem sobsem felejtem,
 A képe itt lebeg előttem,
 Oly rózsarenek, kék szemeknek
 Sehohse lelhető a párja; —
 Hogy elhagyám: az életemnek
 Legostobább ostobasága.

Pataj Sándor.

A LÉGYOTT.

I.

Az Erzsébettéren egy fiatal ur igen izgatottan járkel és időről-időre megáll. Dühös monológot tart magában.
 — Oh, ez mégis csak sok! Két óra hosszat várakoztat itt rendes találkozó helyünkön, engem Balajthy Bertalant, bácskai jogászt. Ez igazán sok! Egy nő, akit már három hónap óta szeretek és akit már feleségemnek... törvénytelen feleségemnek tekintettem. Ez nem rendes eljárás! És éppen most, mikor olyan jó kedvem van.
 Ah! ilyen az ember sorsa! S még hozzá éhes is vagyok... Két órai járás-kelés, ácsorgás után borzasztóan megéhezik az ember.

Ah, ez a Margit! De miért nem értesített legalább, ha már nem jöhetett el a légyott helyére. Megirhatta volna, hogy a nagynénénél kell vacsorálnia, vagy mit tudom én mi akadályozza. De nem... jobbnak látta, hogy engem elbolondítson... Az ilyen tréfákat nagyon szeretik a nők. Majd megirom neki egy posterestante levélben, hogy mint gondolkozom az eljárásáról. De már kilenc óra, nem várhatok tovább, oly éhes vagyok.

II.

A király-utcában egy énekes kávéházban. Pompás est, igen nagy közönség. Balajthy mélabúsan járkel az asztalok között és szórakozottan nézi az előadást. Egyszer csak megáll és dühösen így szól:
 — Csakugyan ő... ott ül egy urral!
 Oda akar menni hozzájuk, de a közönség erőlyes piszögésére visszavonul.
 — Majd felvonás közben oda mehetek — gondolja magában.

III.

Felvonás közben dühösen oda áll Margit és az elé az ur elé, aki Margit mellett ül, és azonnal körtilálja őket a közönség.

Balajthy: Ah, ime, hát ezért nem jött el a légyott-ra!

Margit (meglepetve): Ah! Kérem...

Az ur: De uram...

Balajthy (az urhoz): Nem önhöz beszélek. (Margithoz): Asszonyom, ön két óra hosszat várakoztatott!

Margit (könyörögve): Kégyelem!...

Az ur: Nem értem uram...

Balajthy (az urhoz): Ön pedig hallgasson! (Margithoz): És az idő alatt, míg én ott várakoztatam, addig ön itt mulat ezzel az egyénével...

Margit: Az Istenre kérem.

Az ur: De most már elég...

Balajthy: Nem tudom minek bélyegezzem az eljárását.

Margit: Istenem, ments meg!...

Az ur: Uram, én nem tűrhetem tovább, hogy...

Balajthy (Margithoz, anélkül, hogy valamit törődnék a mellette levő urral): Szerencsétlen teremtés!...

Az ur: Nem értem, hogy milyen jögon avatkozik bele a dologba...

Balajthy: Hogy mily jögon? Még meri kérdezni, hogy mi jögon haragszom? Uram, hogy mer ön én hozam ilyen kérdést intézni?...

Az ur: Hogy én, hogy merek...

Balajthy: Hallgasson!... Ön elcsábította ezt a nőt... Hamis ígéretekkel ide csalta.

Az ur: Én?... Sőt úgy látom, hogy ön az, aki elcsábította!

Balajthy: Ugyan ne fecsegen. Én már három hónap óta szeretem ezt a hölgyet.

Margit: Sajna!

Az ur: Megtiltom, hogy így beszéljen, mert különben...

Balajthy: Micsoda! Nekem akar megtiltani valamit! (Megtilti.) Ah, még védekezik. (Tovább üti.)

Az ur (védekezve): De kérem...

Balajthy (tovább veri): Ne neked! Ez is a tied! Még azt meri kérdezni, hogy mi jögon beszélek!

Az ur: De kérem, tudja meg, hogy én...

Balajthy: Egy ilyen csuf emberrel csal meg engem! (Megint elkezd verni.) Hogy mi jögon vonom kérdőre? Tudja meg, hogy én a kedvese vagyok ennek a hölgynek!

Az ur (kétségbeesve): Én meg uram — a férje vagyok...

*

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

„AFRODITIN“

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdeségét, ruganyos teltségét. A testbőrű bárszony-lágy-águvá és selyemfőnyűvé varázsolja. — Ezen csodahatású ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. — **Törvényesen védve.** — A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „STEAROPTINUM“ laboratóriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. sz.

20-8

miben hátrányát érzi az új rendnek, talál módot azt szolid üzletének keretében kipótolni. A többi pedig kövesse ezek példáját, vagy ha nem bír szolidul megélni, hát — csukja be a boltját.

A községi közigazgatási tanfolyamok megnyitása. A községi közigazgatási tanfolyamok szervezése egy Budapesten, valamint a vidéki kilenc városban olyan előre haladt, hogy a tanfolyamok *foljó évi szeptember hó 1. napján* akadály nélkül megnyithatók lesznek. A végrehajtási rendelet, valamint főként a tananyag végleges megállapítása végett tegnap, foljó hó 9-én a belügyminiszteriumban Gullner Gyula államtitkár elnökele alatt, úgy az összes érdekelt miniszteriumok képviselőinek, valamint a kiszemelt igazgatóknak és az országos községi központi jegyzői egyet elnökének részvételével szaktanácskozmány volt. A tanfolyamra beiratkozások az igazgatóknál történnek *f. évi szeptember hó 1-től 5-ig.* A tandíj 40 korona lesz egy évre, mely összeg felévi részletben (20 korona) fizetendő. A szegénysorsu és jó magaviseletű, szorgalmas hallgatók tandíj-elengedésre tarthatnak igényt, sőt állami ösztöndíjban is részesülhetnek. Ez irányban most folynak a tervezgetések. A hol sikertült internátust föllállítani, ott a stipendium fejében a hallgató természetben ellátást (élelmezést és lakást) kap. Az összes szükséges tudnivalókról különben részletes utasítást, illetőleg szabályrendeletet dolgozott ki a belügyminiszterium. Ezt a rendeletet nemcsak a hivatalos uton közzé fogják tenni. Az állami ösztöndíjakról a jövő évi költségvetésben fognak gondoskodni. A tanfolyamokra kinevezendő tanárok egy évre kapnak megbízást, természetesen, ha beválnak, a következő évben is igen szívesen alkalmazzák azokat. A tanárok félvétenként tiszteletdíjban részesülnek a heti óraszám arányában. A ki hetenként 1 órát ad, félvétenként 120 koronát nyer. A ki 3 órát ad, az 360 korona díjat huz. A tanárokat a közigazgatási gyakorlati férfiak sorából szemelik ki, mivel a tanfolyam főként gyakorlati irányú. Erre való tekintettel, a mennyiben a tanárok többnyire hivatalbeli férfiak lesznek és így napközben hivatalos teendőikkel vannak elfoglalva, de meg, hogy maguk a hallgatók is napközben némi mellékfoglalkozást vállalhassanak és így némi mellékkeresetre teheszenek szert, az előadásokat a nap legalkalmasabb óráiban, valószínűleg reggel vagy késő délután tartják meg.

A bácskai ipar dicsérete.

— Az országos iparegyesület a bajai kiállításról. —

A foljó évi június havában Baján megtartott helyi parkiállítás eredményét dicséző irással bizonyítja az országos iparegyesület.

A kiküldött szakemberek foljó hó 10-én tették meg a kiállításon szerzett tapasztalataikról jelentésüket az országos iparegyesület ülésének, a mely ülésből az egyesület vezetője, lovag Falk Zsigmond kir. tanácsos, alelnök és Gelléri Mór kir. tanácsos, igazgató aláírásával most átiratot intézett Schmausz Endre főispánhoz, a melyben a szegedi kereskedelmi iparkamara közbenjöttével értekezlet összehívását kéri, mely a kiállítás tanulságait megállapítsa.

Ez az érdekes átirat a következőképp hangzik:

„A Baján rendezett helyi parkiállításról egyesületünknek ott járt képviselői végrehajtó bizottságunknak jelentést tevén, jelentésükben egyértelmű méltánnyal szölkáltak a kiállításnak nem közönséges sikeréről és mint örvendetes jelenséget emelték ki, a bajai iparnak fejlődésre való képességét és egyes szakokban máris szép fejlettségét.

E jelentések alapján és a kiküldöttek részéről előterjesztett javaslatok képest a bizottság legutóbbi ülésén kívánatosnak mondotta ki, hogy a kiállításnak tanulságai megbeszéltessenek és a tanácskozás eredményének konzekvenciái levonassanak.

Van szerencsénk tehát e határozatból kifolyólag Méltóságodat felkérni, hogy a kiállítás tanulságainak megbeszélése céljából az érdekelteket összehívni és a szegedi kereskedelmi és iparkamara kiküldötteinek támogatása mellett megállapítani méltóztatassék:

1. melyek azok a kívánalmak, melyeket a kiállításból kifolyólag a helyi iparosság támasztani szükségesnek és jónak lát,

2. miként érvényesíthetnek e kívánalmak esetleg a helyi hatóság és társadalom,

3. a központban lévő tényezők (kormány, kereskedelmi muzeum, iparegyesület) támogatása révén.

E tanácskozások eredményének velünk való közlését bizalommal kérjük.

Schmausz Endre főispán az érdekelteket legközelebb szakértekezletre fogja összehívni.

A bácskai iparos világ bizonyára nagy örömmel értesül ezen dicséretéről és figyelemről, a melyben viszonyai iránti érdeklődést és jólétének emelése iránti ritka törekvést lát.

Villanyvilágítás.

(Folytatás.)

Tekintettel továbbá arra, hogy ezen terület ez ideig bérbe adott, hogy az 1901. év folyamán megkezdendő építkezések halasztást ne szenvedjenek, a városi tanács már intézkedett arról, hogy ezen terület az építkezés megkezdésekor átadható legyen, melybe a csatolt jegyzőkönyv szerint készségesen minden kárterítés nélkül beleegyezett.

Végül, hogy az építkezésre vonatkozó tervezések elkészíthetők legyenek, a talaj magassága felméréndő s

megfelelő talajfúrások megejtendők s a nyert adatok és szelvények a pályázati feltételekhez csatolandók lesznek.

A vezetéknek és lámpáknak beosztására nézve felhivatott a mérnöki hivatal, hogy az eddigi lámpa-beosztások figyelembe vételével készítsen tervezetet az iránt, hogy az egyes lámpák hol állíttassanak fel, s egyes utcákban hogy osztassék be a világítás.

A mérnöki hivatal két rendbeli tervezetet készített el és mutatott be.

Az egyik terv szerint a villanyvilágítás a város egész területére terjedne ki és 50 darab izzólámpa és 650 darab izzólámpa tervezetett.

Ezen terv azonban oly tetemes évi kiadással jár, hogy az a közvilágítás költségeit aránytalanul emeli.

A másik terv olyképp készítettet el, hogy az szerint nem az egész belföld, hanem csak a belváros és a nagyobb forgalmu utcák lennének villanyos fényvel világítva, míg a város legszélső kis forgalmu utcáiban, melyek jelenleg egyáltalában világítva nincsenek, 90 db köölajlámpa szolgáltatná a világítást. Ezen terv szerint az izzólámpák száma 16 darabra szállíttatnék le, az izzólámpák pedig 516 darabban állapíttatnak meg. Ily arányú világítás mellett a közvilágítás hozzávetőlegesen évi 27200 koronába kerülne.

Bár ezen összeg a város által közvilágításra eddig fordított összegnél magasabb, mégis tekintettel arra, hogy eddigelé a városnak csak egy része volt világítva, gyengén világító lassu kezelési köölajlámpákkal, míg a városnak külső utcái világítva egyáltalában nem voltak, holott ezen javaslat szerint a város egész területe megvilágíttat és pedig a nagyobb forgalmu utcák és terek az eddiginél tetemesen fényesebb világítással, — s az eddig be nem világított városrészek közbiztonsága emelkedik, — ezen lát-szolgálg nagyobb évi kiadása nyújtott előnyökkel helyes arányban áll. Ezen a közvilágításra szánt összeg azonban a világítás berendezése után évről-évre mindjobban megtérül a magán fogyasztás emelkedése esetén, s a bizottság által egybeállított átlagos számítás szerint mutatózó 67080 kor. évi üzemköltségből átlagos számítás szerint a magán fogyasztóktól várható évi 40000 kor. bevétel előreláthatólag emelkedni fog, a mint a magánosok a villanyvilágítás kínáló nagy előnyeit felismerve évről-évre többen és többen rendeztetik be azt házaikban.

A bizottság által feljékoztatás céljából felkért gyárak szakértői oda nyilatkoztak, hogy alkalmasabb lenne a tervezett 90 db petroleum lámpa helyett szintén villanyos izzólámpákat felállítani. Ugyanis ezen mintegy 15 kilométer kitévő vonalnak berendezési költségei 10—14000 koronával emelik csak a berendezési költségeket, mert a szakértők véleménye szerint a váltakozó áramu rendszer mellett más rendszer Zombor városában majdnem kizártan lévén tekinthető, a vezeték és berendezések váltakozó áramu rendszerben készítetté, igen csekély költséggel állíthatók fel. Maga az évi üzemköltség pedig oly csekély, hogy az a köölajvilágításnál olcsóbb leend. Ugyanis magánvillamosítás esetén is az áram üzemköltségre kilowattónként 16 fillér számítatik s ebből körülbelül 20 izzólámpa táplálható egy órán keresztül, tehát egy izzólámpa világítása óránként 0.4 krajcárba vagyis nem egészen egy fillérbe kerül.

Javasolja ennél fogva a bizottság, hogy a pályázat akként irassék ki, hogy ajánlattevők alternatív ajánlatot nyújtsanak be, a mérnöki hivatal által bemutatott s a bizottság által elfogadott tervre és arra, hogy mily összeget igényelne a köölajvilágításnak villanyvilágítással való helyettesítése.

A vezeték elhelyezésének kérdésénél felmerült annak megvitása is, hogy a belváros szűkebb utcáiban, továbbá nagyobb forgalmu utcáin és terein nem volna e alkalmas köölzorgalmi és szépitészeti tekintetéből földalatti (kabel) vezeték létesítése. A meghallgatott szakértők véleménye szerint a kabel-vezetékek berendezési költségei többszörösen túlhaladják a földfeletti vezeték költségeit, s tekintettel arra, hogy a lefektetés után esetleg szükségessé vált bekapcsolások tetemes költséggel járnak s így a magán fogyasztók a villanyvilágítás bevezetésétől visszariadának, vagy úgy lenne megoldandó a kérdés, hogy a kabelek a várható legnagyobb megterhelésre számítva lennének azonnal megfektetendők és a kapcsolás minden egyes házhoz már eleve elkészíttessék, vagy esetleg kezdetben földfeletti vezeték állíttatnának fel s a kabel-vezetékek akkor fektetnének le, midőn ezen helyeken a várható legnagyobb fogyasztás már ismerhető, mely második módszert a bizottság egyértelműleg javasolja.

Ugyancsak a vezeték berendezése alkalmával a benyújtott ajánlatok egyöntetűsége céljából szükségesnek tartja a bizottság, hogy a vezetékben mutatózó áramvesztesség határozott százalékokban fejeztessék ki, mert az áramvesztesség nagysága az alkalmazandó vezeték vastagságára fordított arányban lévén, nagyobb áramvesztesség esetén a felhasználandó anyag kevesebb s így a berendezés költségei lényegesen kevesebbek ugyan, de az üzemköltségek tetemesen emelkednek.

Es így egymástól eltérő százalékok mellett az egybehasonlítás úgy a berendezési mint az üzemköltségek tekintetében nehezebb.

E célból alkalmasnak tartja a bizottság, hogy a pályázati feltételekben határozott százalék köttessék ki. Ezen százalék szakértők véleménye alapján egyen-áramu rendszer mellett a tápvezetékben 10%-ban, a secundár vezetékben 3%-ban, váltakozó áramu rendszer a primár vezetékben 2%-ban, a secundár vezetékben 3%-ban állapítandó meg; s ennél nagyobb áramvesztéssel ajánlat ne fogadtassék el.

Ugyancsak a vezeték kérdésénél felmerült azon kérdés, hogy a vezeték esetleg úgy lennének elrendelendők, hogy a fél éjjel égő lámpák külön, s az egész éjjel égők szintén külön csoportosítva a központból egyszerre lennének meggyújtandók és kioltandók. Ezen beosztás mellett a berendezési költségek emelkednének ugyan, de viszont az évi üzemköltség a lámpagyújtatók mellőzése folytán tetemesen kevesbednék.

E célból felhivatott a mérnöki hivatal, hogy a világítási tervben jelölje meg a fél éjjel égő lámpákat, mely felhívásnak a mérnöki hivatal a csatolt terv szerint eleget is tett.

Ajánlja a bizottság, hogy erre nézve vállalkozóktól szintén alternatív ajánlat kéressék be, melyben külön csoportba lennének felveendő a csoportokban való felgyújtás mellett s a külön-külön felgyújtás mellett rendszer költségei és egységárai.

A vezetékhez szükséges fapóznák beszerzésére nézve oly intézkedés teendő, hogy azokról ajánlattevők ajánlatot köteleztesse adni, azonban az esetben, ha a

város közönsége jutányosabbnak tartaná azoknak saját hatáskörében leendő beszerzését, tartsa fenn magának ezen jogát. Legalkalmasabbnak mutatkoznék a póznákhoz oly anyagot beszerezni, mely a tartósság fokozása céljából impregnálható legyen, s a csinosítás szempontjából esetleg befesthető. Az ajánlatban ezen körülmény valamint az impregnálás módja ajánlattevők által körülírandó.

Ugyancsak ajánlat kívánandó ajánlattevőktől az iránt, hogy a magánosok részére teljesítendő bekapcsolásokat és bevezetéseket — eltekintve a lakásoknak belső berendezése és világító testekkel való ellátásától, — mely feltételek és egységárai mellett hajlandók elkészíteni. A további esetekben pedig a város az ellenőrzés biztosítása végett a bekapcsolást az áram mérő óráig minden körülmények között a saját hatáskörében végeztesse a magánfél költségére. Az árammérő órákat a város saját költségén szerezze be és a magán-fogyasztóktól e célból bizonyos évi használati díjat szedjen.

(Vége köv.)

Ujdonságok.

Kinevezés. Öfelsége a király Juhász Jenő hód-sági kir. járásbírósi albirót az ujvidéki kir. törvény-székhez kir. bírónak nevezte ki.

Kinevezés. Császka György kalocsai érsek dr. Kőszeghy Mihály kupuszinai káplánt, a fiatal papság kiváló képességű jeles tagját, a kalocsai kis szeminarium alkormányzójává nevezte ki.

Kinevezések. A kalocsai érseki hatóság Milla Imre szabadkai hitoktatót Palánkára káplánnak, Kubinyi Viktor karavukovai káplánt Szabadkára, Resch Ignác kunbajai káplánt pedig Zomborba hitoktatókká nevezte ki.

Kiküldetések. A kalocsai érseki hatóság által káplánoknak kiküldettek: dr. Schinner Lajos Rigycára, dr. Kanyó Gyula Kunbajára, Hausehka József Bukinba; az uj misések közül: Tóth István Miskére, Kleiner Nándor Karavukovára, Kákonyi Ferenc Dautovára, Kör-möczy Ernő Kupuszinára, Takáts Gáspár Szent-Istvánra és Petres János Katymára.

Nyugdíjazás. A m. kir. pénzügyminiszterium Gajzágó Ferenc zombori p. ü. irodavezetőt, az 1885. évi XI. t. c. 20. §. a) pontja értelmében, nyugdíjazta.

Az igazságügyminiszter a magyar iparért. Plosz Sándor igazságügyi miniszter is rendeletet intézett az alja rendelt hatóságokhoz, a melyben meghagyja, hogy hivatalos szűkségeik beszerzésénél mindeukor a magyar és a helyi ipartermékeket vegyék figyelembe és az előforduló munkálatoknál a helyi iparos osztályt és helyi munkásokat vegyék igénybe.

Katonai szemle. Lobkovitz berecz hadtestparancsnok két nap ota Szabadkán időzik és szemlét tart az ott központosított 6-ik, 23-ik és 86-ik bácskai gyalogezrednek felett.

A Bacs-Bodrogh megyei kör mulat-sága. A Bacs-Bodrogh megyei kör által holnap, szombaton este 7 órakor a városi parkban megtartandó jótékonycélu táncvigalma iránt nemcsak városunkban, hanem varmegyészerte nagy és általános az érdeklődés. Derék ifjaink egy szíveslélekkel egyesültek arra, hogy a megjelenőknek vidám, derült, feledhetetlen percek szerzesse. A zombori egyetemi ifjuságon kívül ott lesz ugy szölván az egész varmegye ifjusága, mindannyian tess, derék és faradhatatlan gavaller táncosok. Aki jó mulatni akar, az jöjjön el és nem fog csalódni, mert ilyen szép, elegáns és vidám mulatság már régen nem volt nálunk. Emelni fogja az ünnepegy fényét a pompas tüzijatek is, amely a modern pirotechnika igazi remekét fogja bemutatni. Kitévő cigány is lesz. Jó ételek és utalokrol Gaspar gondoskodik. Ünkenlentül fölmerül a nemet kérdés előttünk: „Mein Liebchen was willst du noch mehr?“

Uj ügyvéd. Dr. Gruber Károly körlevélben tudatja, hogy ügyvedi irodáját Szabadkán (Eötvös-utca 115. sz. I. emelet) megnyitotta.

Névmagyarosítás. Bugyi János bács-topolyai illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévét a belügyminiszter engedelyével „Feher“-re magyarosította.

Uj hitközségi elnök Bacs-Almásán. A bács almasi izraelita hitközség a mult napokban tartott közgyűlésén alelnökévé Graunag Lipót gőzmalomtulajdonost egyhangulag választotta meg.

Eljegyzés. Friedmann Sándor fővárosi nyomdátulajdonos eljegyezte Földes Iluska kisasszonyt, dr. Földes Simon szablyai járási orvos leányát.

Iskolaszék megalakulása O-Becsén. O-Becse községi iskoláinak már több mint egy éve nincs iskolaszéke. Felelő huzódott a megalakítás és ismét felélt kellett ahhoz, hogy a közigazgatási bizottság jóváhagyja azt. A napokban érkezett le a varmegyétől a választás jóváhagyása és így mandátuma közepé felé foghat az uj iskolaszék a rá várakozó munkához, amelynek elsője lesz bizonyára a polgári fin- és leányiskolák államosítása, mert a községre nehezű 101% községi közteher elviselhetetlen. Az uj iskolaszék elnöke Pankovits Ottó ny. kir. ítélőtáblai bíró, akinek erélyétől és munkakedvtől függ a községi iskolák jövője.

Varosi szűkségelek. Zombor sz. kir. város tanácsa 1900—1901. évre szölkő 140 méterháza zab és 30 öl buzaszalma szűkségeleknak biztosítására augusztus hó 16 án délelőtt 11 órakor és folytatólag fél 12 órakor a városbaza tanácsstermben szölbéli ajánlati versenytárgyalás fog tartatni, melyre érdeklődők meghívának azzal, hogy az árlejtés megkezdése előtt az általuk igényelendő összeg 10%-át a küldöttség elnökének kezéhez lefizetni tartoznak. A szállítandó szalmának kazalba rakva 2 öl magának és 2 öl szélesnek kell lennie.

Szinieladás Bacs-Almásán. A bács-almasi mükedvelői ifjuság 1900. év augusztus hó 11. és 12-én a helybeli nagyvendéglőben a kalocsai „Tanítók Háza“ alapja javára jótékonycélu szinieladást rendez. Szinere került: Csalódások. Vigjáték 4 felvonásban Irta: Kisfaludy Károly. (Rendező: Lusics Jakab ur). Személyek: Gróf Elemir, Zvaller Sándor. Báró Kényesi, Fleckenstein János. Köröndy Lina, fiatal özvegy, Reichstein Leontin k. a. Lombai, uradalmi inspektor, Treuer Antal. Elek, ennek fia, hadnagy, Bedics György. Lidi, rokona, Marich Jolán k. a. Luca, kisasszony, Arnold Sarolta k. a. Mokány, földesur, Stallmayer Rezső. Vilma, Lina társalkodója, Raichheld Leona k. a. Tamás, uradalmi kertész, Grünfelder János. Antal, Elemir inasa, Bauer Antal. Péter, Lina inasa, Prikidánovits Lajos. A dolog történiék Elemir és Lina közös jószágán.

Iparos tanoncok iskolája. Ki kételkednék ma már azon a régen tulhaladott állapoton, hogy csak szakképzett és kellően iskolázott ifjuság van hivatva iparunk fellendülése és fejlesztése érdekében hatványozottan közreműködni. Iparos ifjuságunk kiképzésére kell tehát első sorban nagy gondot fordítanunk. A szakiskolák egyik kiváló feladata, hogy iparos ifjuságunkból tetterős, képzett nemzedeket neveljen. Ne higye azonban senki, hogy a szakiskola iparosok közreműködése nélkül hivatását méltóan betölthetné. E szempontból kiválóan fontosnak tartom a közoktatásügyi m. kir. miniszterium ama intézkedését, melylyel az iparos tanonciskolák tanítóinak választási jogát az iparosok egyik testületére, az ipariskolai felügyelő-bizottságra ruházta. A bizottság eme intézkedéssel oly tisztsg teljesítésével bizatott meg, mely őt számtalan teendői közepe máj régen megillette volna. Közlebbi érintkezésbe lépett ez által e testület a saját iskolájával. Gyeplőt ragadott kezébe, hogy azt biztos kézzel irányíthassa. Sajnos, találkoznak azonban egyesek, kik a bizottság első fellépésében, amikor, ugy tudom, először gyakorolta a tanítói választás jogát, retrograd irányt vélnek felfedezni. Azt mondják ugyanis, hogy a tanítók számának apasztásával a biztos haladásnak indult intézmény elé akadályt gördítettek. Szellemi bombát vetnek a nagy közönség körébe, hogy ezáltal meghasonlást idézzenek elő. Azonban a higgadtan gondolkozók előtt az ebbeli szándék bajtörtést szenved, mert tudtommal a kiszinezett választás közhelyesséssel találkozott varosszerte. Tanító-apasztás igen megtörtént, de nem azért, hogy az iparos tanonciskola ezáltal a szellemi vezetésben hátrányt szenvedjen, hanem egyedül azért, mert ezen szakiskola vezetésére nyolc tanító is elegendő. A felügyelő-bizottság számba véve az osztályok óraszámát, azt a tanítók között egyenlően elosztandónak találta, megszüntetvén ezzel ama helytelen szokást, hogy egyes tanítók kevesebb, mások pedig több órai tanítással megbizassanak. A jelenlegi beosztás egyrészt igazságos, másrészt pedig a tanítás egyöntetűsége szempontjából céltudatos is. Elismerem azonban, hogy a tanítói választás azokon, akik be nem választattak, sajgó sebet ütött. Amde a felügyelő-bizottságnak ezen eljárása nem a közérdek, hanem kizárólag egyesek magán érdekein ejtett csorbát. Már pedig e kettő között óriási, átbidalhatatlan úr távong. A választás bizalom alapulván, furesanak tünik fel annak folytonos hazogtatása, hogy miért nem tartoznak a kimaradtak is a választottak közé, holott tudhatná mindenki, hogy a közérdek veszélyeztetésének hágoztatásával bizalomra senki szert nem tehet, mert a közérdek elmozdításán nem egyesek, hanem edes mindnyájan dolgozunk s hogy e teren ki tünik ki jobban a masikkal, annak elbírálása mindig mások bataskörébe tartozott és azon sem mi, de még utódjaink sem fognak változtatni. — Circumspector.

Csöd. Gradjanszky István rác-militicsi lakos, a rác-militicsi gőzmalom részvénytársaság vezérigazgatója ellen csöd nyílt. Csödbiztos: Hettesheimer Henrik kir. törvényszéki bíró. Csödtömeggondnok: Diener János zombori ügyvéd; helyettese: dr. Gaal István zombori ügyvéd.

Petroleum tolvajok. Városi rendőrségünk egy kiváló, ügyes fogásáról adhatunk hírt. Rendőrségünk kiváló, tapasztalt vezetőjének Thurszky Jenő rendőrfőkapitánynak már hosszabb idő óta föltűnt, hogy az utcák világítására használt petroleum lampák, éjféltán, jóval az óltási határidő előtt, már alig egnek, és csak pislognak. A szükséges petroleum mennyiség pedig rendszerint ki lett adva a lampagyújtogatóknak. Vizsgálata tárgyává tette az ügyet és csak sok kutatás, utánjárás és megfigyelés után jött azon meggyőződésre, hogy itt valami tolvaj egyes keze működik. Megfigyelés tárgyává tette közegei által az egyes utcákat és ez nem sokára eredménnyel is járt, a mennyiben a petroleum tolvaj hurokra került. Az egyik utcába kiallított őrszem, hogy feltűnést ne keltsen, a házigazdának engedélyvel felment egy oly haznak padlására, a mely előtt lampa oszlop áll. Éjféltán egy sötét alakot látott a lámpához közeledni, ki felmászott az oszlopra, lecsavarta a lámpartartó alját és annak tartalmát egy magával hozott edénybe töltötte. Az őrszem leirtóztatta nyomban és a rendőrségre kísérte a modern tolvajt. A rendőrség fogházában felismerték, az illető egy városi alkalmazásban álló drombó volt, kinek nevét a vizsgálat érdekében elhallgatjuk. A Thurszky Jenő főkapitány által személyesen eszközölt vizsgálat megdöbbentő adatokat hozott napvilágra. Az illető drombó apásával éjjelenként a leirt módon kilopta a petroleumot az utcai lámpákból és azt több helybeli szatócsnál literenkint 12—14 krajcárért eladta. Kiderítette a vizsgálat azt is, hogy bűnös tizelmeiket már 4 éven át folytatják és minden zsákmányuk, miután a lampa petroleumából annak 1/3-át lopták ki, minden töltés utáni napon 2—2 liter petroleumra rugott, melynek ára 4 év alatt bizony tekintélyes összeget tesz ki. A vizsgálat alá vont orgazdák közül egy azzal védekezett, hogy a lampagyújtogatót azt állította, miszerint ezen petroleum neki szerződésszerű jutaléka. A rendőri vizsgálat erőlyesen folyik.

Gőzmalomégés Torzsán. Óriási tűzvészről ad hírt torzsai levelezőnk. Tudósítása a következő: F. hó 5-én esti tíz óra tájban roppant pánik fogta el községünk lakosságát, mely éppen az első álomban lévén, ama vészhir hallatára, hogy az ifj. Machmer Fülöp gőzmalma ég. A vészharangok kongására a lakosság rögtön talpon is volt, de már mentésről szó sem lehetett, dacára a legerőmegfeszített munkának sem. Községünk szerencséről szólhat, hogy teljes szélsémd volt és hogy egész délután esett az eső és így a szomszédos házakat és a gépbázat meg lehetett még menteni, a malom azonban a benne felhalmozott tengerék buzával és liszttel, melyből csak keveset sikerült megmenteni, a lángok martaléka lön. A kár a 100,000 koronát meghaladja. Községünk a malom hiányát hosszú időre fogja érezni. A tűz maga borzalmas szép látvány volt. A malom biztosítva van ugyan, de azért a tulajdonosnak nagy kára lesz. A tűz a nagy kemény mögött keletkezett.

Műkedvelői előadás Csonoplán. A csonoplai ifjuság 1900. évi augusztus hó 14-én jótékony-célú műkedvelői színelőadást rendez. Színekertül: az Apókok. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Szabinyi Árpád. Személyek: Bogyai Farkas, Torlódi. Pali, Farkas, fia, Veszelyi, Angeli. Felvinci Eduard, Spreitzer. Laura, Margit, leányai, Koncsek G. Koncsek R. Juliska, Lux M. Zab Feri, Pality. Dr. Gáti Elek, Hoffmann. Antal, inas, Zaboray.

Rigyicai kellemetlenségek. Egy vidéki lap Rigyica községéről egyik legutóbbi számában leírást közöl. Sok minden szépet mond el egy a község társadalmi, mint egyéb viszonyairól. Leírásában szóról-szóra a következő passzust jegyezték meg: „A természet nyújtotta szépségek és kellemetlenségekhez (sic!) büszkén sorakozik a rigyicai hölgykoszoru, amelyből, mint két ünnepi fejeleté kiválik a két jegyzőné... Mit szólnak e dicsérreth a rigyicai nők. A szedőszekrény koboldja ez esetben nagyon csintalan volt. Meg kell javítani.

Kivándorlás. Joekel Henrik tanító és társainak lelketlen működése még mindig tart. A kivándorlás vármegyénkbeli egyre folyik. Mint csantavéri tudósítónk jelenti, a mult heten onnan 130 munkás indult el Németországba és nagyon valószínű, hogy ezek is majd visszajönnek kiéhezve, elrongyolódva kényszerutlevéllel, toloncutan.

A palicsi „kegyelmes ur“. Részletesen ismertettük nemrég annak a szélhámos gavalárnak a szereplését, aki Palicson, Szabadkán és Kamaráson Odelschalch hercegnék adva ki magát, miután egy általa utközben elbolondított nevelőnőtől, akivel Bajáról érkezett Szabadkára, 140 koronát ellopott, rövid uton megszökött. A szabadkai rendőrség a megugrás után nyomban elrendelte országos körözését a „kegyelmes ur“-nak és habár mind ez ideig nem is akadtak nyomára, de kiderült, hogy tulajdonképen ki legyen a „kegyelmes ur“. A budapesti rendőrség ugyanis átiratot intézett a körözés következtében a szabadkai kapitánysághoz és ami különös érdeklél bir, megküldötte a szélhámos fényképét is. A fényképen a váci fegyháznak az a száma is rajta van, amelyet a „kegyelmes ur“ ott kapott. A szám, mely mellére volt akasztva, 4850. A budapesti rendőrség a szélhámos eddigi szereplését is közölte a szabadkai rendőrséggel. Simai Gyulának hívják, raskohuki születésű, nemzetközi betörő. Már három ízben volt bűntette és a váci fegyház lakója, kettő, négy és hat évet töltött már magyarországi börtönben, ezenkívül már külföldön is több ízben volt bűntette, mindenütt betöréses lopás miatt. Legutóbb 10 évre kiatasították Budapestről szédelgés miatt, azóta bejárja az országot, különösen a fűrdőhelyeket keresi fel, ahol urias módon el, lehetőleg előkelő társaságokba keveredik és a kötött ismeretseg alapján rendszerint pénzt esikar ki.

Tűz Apatinban. Heszner Marton apatini lakos zombori utcabeli nadedül házában f. hó 5-én reggeli fel 3 órakor eddig ismeretlen okból tűz ütött ki, mely az egész nagy házat, melyben meg két másik szegény csaladnak is hazrésze volt, elhamvasztotta. Csakis a tűzoltók hatatos segélyének köszönhető, hogy a nagy szélben a nagy veszélyben forgó s már égett szomszédházak megmentettek s a tűz lokalizáltatott.

Tömeges szerencsétlenség. O Kanizsán a mult heten egymast érték a vízbeutas szerencsétlenségének esetei. Előbb két kis fiú fűtés közben a Tiszába fuladt, majd egy kis gyermek a szálláson a kutba esvén, ott lelte sírját. Végül pedig egy harmadfél éves fuicska, addig kapaszkodott atyjának a falon függött, töltött fegyvere utan, hogy azt valahogy elérve, elstította és magát vele agyonlötöte.

Meggyult asszony. Bulkeszről írják lapunknak: Pénteken borzalmas szerencsétlenség történetett volna Szilbás községében. Cséplés alkalmából a gépből kipattant szikra egy munkásnő ruhájára hullott és azt lángba borította. A cséplésnél jelen volt két bulkeszi diák hidegvérűsége és segélye mentette meg az asszonyt a haláltól, ki így is elég súlyos égési sebeket kapott.

Eljegyzés. Dózsa Antal zombori kir. fogházor eljegyezte Jankovits Rozaliát Csonopláról, Jankovits Antal leányát.

Műkedvelői előadás Ó-Szivacon. Az ó-zivaci tanuló ifjuság f. évi augusztus hó 11-én (szombat) a „Huber“ szálloda összes termeiben táncvigalommal egybekötött jótékony-célú műkedvelői színelőadást rendez. Színe kertül: „Hofivás“. Vigjáték 1 felvonásban. Szomaházy Istvántól. Személyek: Illés István, táviró tisz, Neugebauer Béla. Terka k. a., Szilberhorn Katica k. a. Enczenthal Aladar, utazó, Gerner Sebő. Szalay Andor, Hunzinger Jakab. Antal, postaszolga, Vanyur Imre. „Katonasán“. Vigjáték 1 felvonásban. Andreaszky B.-tól. Személyek: Gárday Albert, nyug. katonatiszt, Deutsch Kálmán, Olga, Jolán, özv. Berendy Gyuláné, unokahúgai, Wortmann Juliska k. a., Mahotka Erzsé k. a. Huszár Elemér, hírlapíró, Vanyur Imre. Lengy Emil, min. titkár Neugebauer Béla. Gyuri, inas Gárdaynál, Hunzinger Jakab.

A falurossza. Bács-Martonos községben lakik évek óta Faragó Miklós napszámos. Ez a jeles ember már a 79 es évben tért le a becsült útjáról, amikor is lopásért 4 havi fogházra ítélte a bíróság. 1885-ben a feleségét verte félholtra, amiért 14 napra csukták el. 1887-ben ismét törvényt tilt felette a bíróság s akkor 37 rendbeli orgazdaság, lopás és betörés miatt 5 évi fegyházra ítéltetett. 1894-ben, mikor kiszabadult a soproni fegyházból, visszatért falujába, ahol a községi rendőrség állandó felügyelet alatt tartotta. Az elmult évben is felverték a redőrök almából, de ekkor a csendőrszervező is részt vett a vizsgálatnál. Az éjjeli zavaráson Faragó dühbe jött, felrántotta a ház ajtaját s egy három-ágú vasvillával mellbe szurta a csendőrmestert. A vasvilla szerencsére csak a kabátot lyukasztotta át, de a csendőr fegyvere megsebezte a merénylő embert. Hatóság elleni erőszak bűntette miatt állott Faragó a szabadkai kir. törvényszék előtt, amely 3 havi fogházra ítélte el Faragó Miklóst, a falu rémét.

Az ó-becsei sportegylet mulatsága. Az ó-becsei sport-egylet az ottani szegényház és az egylet pénztára javára f. évi augusztus hó 12-én a községi nagyvendéglő disztermében hangversenyyel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez, a következő műsorral: 1. Euryanthe nyitány: Véber C. M. V.-tól, zongorán előadják: Csupor Irén k. a. és dr. Szász István. 2. Sulamit keserve: Kövesy Emiltől: Tul a Dunán Baranyában, énekl: Rác Irén k. a. hegedűn kíséri Neográdi Jozsef ur. 3. Duett Danklától: hegedűn előadják Keszler Jozsef és Neográdi Jozsef. 4. Kárba veszett éji zene: Drahma J.-tól; Madár vigan dalol a lombos ágon, kettős, énekl: Rác Irén k. a. és Laczkovics Antal, zongorán kíséri Spitzer Adél k. a. Szűnet: 5. Ouverture: Tell Vilmostól, hegedűn előadja: dr. Waldner Jozsef, zongorán kíséri Spitzer Adél k. a. 6. Melodráma: „Vár és kunyhó“ szavalja: Keszler Jozsef. 7. Monolog. Előadja: Schannen Gizella k. a. 8. Népdalok. Énekl: Laczkovics Antal, cimbalmon kíséri Losonezy Antal.

Műkedvelői előadás Palánkán. A palánkai tanuló ifjuság folyó hó 5-én a palánkai kaszinó összes helyiségeiben műkedvelői előadást rendezett a szegény gyermekek felruházására. A műkedvelői előadás műsora a következő volt: A Hymnuszt énekelte az ifjuság. Garay „Obsitos“-át szavalta Leon Oszkár. A vén cigányt Vörösmarthytól Horváth Béla. Az énekkar népdalokat énekelte és Schneider István szolista a következő dalokat énekelte: Két gyöngye volt a... Szomoru fűz hervadt lombja... Rég megmondiam... Récsy Mariska k. a. és Müller Géza Gabányi „Egy baleset“ című monológját adták elő. Záradékl Rudnyánszky Gyula „Petőfi“ színműve került színre, a következő szereplőkkel: Schneider István, Müller Géza, Nagy Lebel, Lövinger Alfréd, Kohn Adolf, Prokopez Jozsef, Steinnitz Hermína, Mayer Katica, Récsy Mariska, Eisenhut Mariska, Kurcz János. Az előadás szépen sikerült, sokan voltak jelen és így az a jótékony célra is jövedelmezett. A mulatságot reggelig tartó tánc fejezte be.

Gyermekének gyilkosa. Megemlékeztünk már arról, hogy az ugynevezett nemes-militicsi szállás-csoportok között, egy fűzes bozótnak, az ott legeltető pásztorfűnek egy teljesen feleszláznak indult csecesem holtestét találták meg. A rejtélyes ügyben városi rendőrségünk a nyomozást megejtven, fáradságos kutatásainak sikerült igen rövid idő alatt a bűntettet kinyomozni. Valóban dicsérrethre válik rendőrségünknek, hogy ezen bűnesetben, melyben a talált és teljesen feleszláznak indult hullán kívül, más nem állt rendelkezésére, mégis eredménnyel járt el. A rendőri nyomozás kiderítette, hogy a tettes Pálits Teréz csonoplai illetőségű, zombori cselédeleány, a ki bűnös szerelmi viszonyának gyümölcsét megfojtotta és először a háznál, a hol szolgált a pöcegödörbe dobta, majd néhány nap mulva onnan kivette és anyjával a mondott helyen rejtette el. Ugy a leány, mint az anya heismerő vallomást tettek és a rendőrség átadta őket a kir. ügyészségnek.

Kalandos diákok. Két ó-becsei diák, Varnyu András és István, az egyik 18, a másik 16 esztendő, július 31-én ellopta sztleinek takarékpénztári könyvét, amelyre fölvert négyezer koronát. A rossz fiúk aztán eltűntek a városból; veltik utazott három pajtásuk, Hegedűs Jozsef, Bruder Simon és Barna Illés. A szűkevények elutazásuk előtt többeknek említették, hogy Afrika-ba mennek a burokhoz. A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy az öt diák Fiumében volt, ahol hajóra akart szállani, de mivel nem volt utlevelük, visszaküldték őket. A társaság Fiuméből Budapestre utazott, hogy a belügyminiszteriumban utlevelet szerezzen. Az ottani detektívek már két nap óta keresték őket, míg végre rájuk akadtak a Jozsef-főherceg-szállóban. Nem tartóztatták le őket, hanem meghagyták nekik, hogy nem szabad eltávoznok lakásukról. A rendőrség értesítette a diákok sztleit az esetről s fölkérte őket, hogy vigyék haza megtevedt gyermekeiket.

Tojvaj toronyör. Adán Gondi Mihály volt öre a torony érelakóinak és ezen minőségben aljas tolvajlásra vetemedett. Feltörte a templomi perzelyeket és az azokban volt alamizsnákat eltulajdonította. Turpissága kiderült és a vén bűnös a börtönben hűsül.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakház.

Zomborban, belváros, Kigyó-utca 220. szám alatt levő lakház folyó évi november hó 1-től kiadó. Bővebb értesítést ad Dalmy Béla kinstári ügyész Zomborban. 3—1

Pályázat.

Német-Palánkára magyar-német, róm. kath. iskolába helyettes, de képesített tanító kerestetik egy évre; azonban tanítónők is pályázhatnak **augusztus hó 25-ig.** Ellátása 800 kor. és 100 kor. lakpénz. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó; folyamodványok a róm. kath. iskolaszékhez küldendők Német-Palánkára.

Elnök.

Eladó hintó és kocsí.

Egy teljesen jó karban lévő hintó, valamint egy még teljesen új stajer kocsí üléssel, vagy a nélkül eladó.

Schneider István
Hódsághon.

4—4

Pályázati hirdetmény.

Szeghegy községben leköszönés folytán fűresedésbe jött évi 600 korona fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állásra a szervezkedési szabályrendelet 7. §-a értelmében ezennel pályázat nyitattik. Felhivatnak pályázni kívánók, hogy kellőleg felszerelt körvénnyűket **folyó évi augusztus hó 20-áig** alulírott elüljárókhöz terjeszszék be.

Szeghegyen, 1900. évi augusztus hó 3-án.
Weinrich Dániel, Schneider Péter,
jegyző. 2—2 bíró.

Hirdetmény.

Cservenka község alulírt előjárói ezennel közhírré teszik, hogy egy bikaistálló újbóli építése végett 6000 korona kiküldési ár mellett **folyo 12-én délután 2 órakor** árlejtést tart.

Az építkezési költségvetés és tervrajz a községjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthető. Cserveán, 1900. évi augusztus hó 3-án.

Előjáróság.

5. jk. szám.
R. A. B. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága által kezelt ifjabb báró Rudics József-féle ösztöndíj-alapból az 1900/1901. tanévtől kezdődőleg egy ösztöndíj fog *fiu-tanulónak* az erre illetékes bizottság által a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr jóváhagyásának fentartása mellett adományoztatni.

Az ösztöndíj összege az alapítványi-tőke 20000 (huszezer) koronás részleteinek mindenkor egyéni kamatában, illetőleg egyéni szelvényeinek értékeben van az alapítólevél 3. pontja szerint megállapítva, mely azonban 800 (nyolcszáz) koronát (400 azaz négyszáz forintot) meg nem haladhat.

Az ösztöndíj az ösztöndíjasnak az iskolai évben utólagosan felvéneként fog a vármegyei házipénztárból kifizettetni.

Az alapító-levél rendelkezéseire képest: „7. Az ösztöndíjak Bács-Bodrogh megyei születésű vagy illetőségű, vagy a vármegye szolgálatában álló szülőktől származó kifogástalan erkölcsű, példás magaviseletű és jó, illetve kitünő előmenetelt tanúsító olyan tanulóknak vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül adományozhatók, a kik valamely fő- vagy algymnásiumi, fő- vagy alrealtanodában, felsőbb vagy alsófoku kereskedelmi iskolában, polgári iskolában, közép ipariskolában, elemi iskolai tanítói képző-intézetben, felső nép- és polgári iskolai tanító képző-intézetben (paedagogium), tudományos egyetemen, műegyetemen, jogakadémián, országos mintarajztanodában, vagy bármely más magasabb, illetőleg az előbb felsorolt iskolákkal egyenlő fokú, de minden esetben csakis a magyar állam területén levő tanintézetben folytatják tanulmányaikat. Az ösztöndíjasok külföldi tanintézetekben tanulmányaikat csak a bizottságnak, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által jóváhagyott határozata alapján folytathatják.

8. Az ösztöndíjak adományozásánál báró Rudics József oldalági rokonaitól leszámazó példás magaviseletű és jól tanuló ifjaknak vagy leányoknak, másodsorban Almás és Kunbaja község lakói példás magaviseletű és kitünően tanuló gyermekeinek, a többi pályázókkal szemben mindenkor elsőbbség adandó.

Felhivatnak ennek alapján az ösztöndíjban részesülni kívánók, hogy a) a születésükre vonatkozó anyakönyvi kivonattal, b) az illetőségüket és erkölcsi viselkedésüket tanúsító helyhatósági bizonylattal, c) az illető tanintézet tényleges latogatását és előmenetelüket igazoló iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket, melyhez a szülők vagyoni viszonyaira vonatkozó helyhatósági bizonyítvány, továbbá a báró Rudics József oldalági rokonaitól leszámazó folyamodók részéről az ezen leszámazást igazoló okmányok és a bácsalmási és kunbajai folyamodók részéről a szülőknek ezen községekben való (állandó) lakását igazoló helyhatósági bizonyítvány is csatolandók lesznek, **beárólag 1900. évi szeptember hó 15-ig Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város főispánjához** annál is inkább nyújtsak be, mert az alapító-levél 12. pontjához képest, a kellően fel nem szerelt, vagy a fentebb meghatározott pályázati határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Kelt Zomborban, a báró Rudics József-féle ösztöndíj-alapítványi bizottság 1900. évi augusztus hó 4-én tartott üléséből.

Báró Vojnits István s. k.,
főispán, mint bizottsági elnök.

3-1

Hirdetmény.

Gospodincei határban fekvő 43 hold szántóföld, gazdasági épülettel több évre szabad kézből **haszonbérbe kiadó.** A bérleti feltételek Gospodincén alulírott nál **folyo hó 25-éig** megtudhatók.

3-2 **Özv. Gyorgyevits Julka.**

EGYÉVES ÖNKÉNTÉSEKNEK

egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyén- és polgári ruhát jutányosan készit illetve szállit, valamint javításokat olcsón és pontosan eszközöl

Knipl János,

polgári és egyenruha szabó

4-1 Zombor, bajai-utca a nagy szerbtemplom mellett.

Eladó házak.

Zomborban, a zsinagóga-utcában fekvő 98. számú lakház, melynek utcai hossza 13 öl és belterülete 300 □ öl; továbbá a bezdáni-uton levő 175. sz. lakház, kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Kulity Máttyás,

3-3 fodrász.

Arverési hirdetmény.

Mely szerint Kolluth község előjárósága részéről közhírré tétetik, miként a község tulajdonát képező 1500 kat. hold ingatlanon, valamint külön az urbéres földeken gyakorolt vadászati jog az 1900. évi október 1-től 6 évre vagyis 1906. évi szeptember 30-ig terjedő időre 50-50 korona kiküldési ár mellett **f. hó 19-én délután 3 órakor** az itteni községüzemnél a legfőbbbíró úrnak haszonbérbe fog adatni.

A feltételek a község jegyzői irodában megtekinthetők. Kolluthon, 1900. augusztus hó 1-én.

Gáspár Vendel, Urbán Lőrinc,
jegyző. 3-1 bíró.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bresztovác községében felépítendő községi iskolai tanító-lak építési munkálatainak biztosítása céljából **folyo évi augusztus hó 19-ik napján délután 3 1/2 órakor** Bács-Bresztovác községüzemnél nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

A kiküldési ár 5940 korona 18 fillér, mely összegnek 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban minden ajánlattevő az árlejtés előtt bantpenzzel letenni tartozik.

A részletes árlejtési feltételek, úgy a szabályszerűen felülvizsgált és jóváhagyott építkezési terv s költségvetés alulírott községi előjáróságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bács-Bresztovác, 1900. évi augusztus hó 3-án.

3-2 **Az előjáróság.**

6216. szám.
1900.

Pályázati hirdetmény.

Begecs községben nyugdíjazás folytán megfűrtült községi jegyzői állásra, miután a f. é. július hó 20-áig terjedőleg kiürva volt pályázat a kívánt eredményre nem vezetett, újabb pályázatot nyitok oly megjelöléssel, hogy az előbbi pályázati határidőn belül érkezett pályázatok érvénye fentartatik.

A jegyzői állással egybekötött javadalmazás a következő:

1. Évi készpénz fizetés 1200 korona.
2. Anyakönyvvezetői tiszteletdíj 120 korona.
3. Természetbeni lakás.
4. 3/4 telek föld és 3 kat. hold réti föld, mely után az adót a jegyző, az illetékegyenértéket pedig a község fizeti.

A községben divó szerb nyelv tökéletes bírása megköveteltetik és igazolandó.

A pályázni kívánók az előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **f. évi augusztus hó 31-ik napjának délutáni 5 óraig** hivatalomnál benyújtani tartoznak, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom. Ujvidek, 1900. évi augusztus hó 1-én.

Michailovits,
főszolgabíró.

2-2

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönség nagybecsű tudomására hozni, miszerint az immár világhírvé vált **Melichar-féle**

„UNICUM DRILL” sorvetőgépek

eladásának kizárólagossága Bács-Bodrogh megye területére a folyó évben ismét cégre ruháztatott és azon leszek, hogy a t. c. gazdaközönség igényeit minden tekintetben kielégítek. Ezen vetőgépekből egy a **bajai**, mint **bács-kulai**, **ó-becsei** és **títeli** raktárainom allandoan nagy raktártartók, miért is kérem becses rendeléseikkel ezen raktárainom bármelyikéhez fordulni. Eladásra ajánlok továbbá mint alkalmi vételt 2 drb 17. számú karikás, 1 drb 22, 1 drb 21. és 1 drb 21/a jegyű hengerezőket, egy 35 HP Nicholsbn fekvő gözszépet, Cornwall kazánnal, egy 2 járatu malmoz.

Veszek és becserélek használt gözcséplőkészleteket és malomberendezéseket is.

Teljes tisztelettel
SZÜCS ÖDÖN
mezőgazdasági gépgyára Baján.

Ifj. HEINDLHOFER RÓBERT

márvány-, mozaik- és cementárúk gyári raktára
ZOMBORBAN.

Elvállalok: beton ceatornázást, nedves falak szárazzállatását, gránit terraszt, földalatti ceatornák készítését stb.

Előállítok: eszkökutakat, fürdőszakákat viztartók és pisécirokat portlandi cementből.

Raktár mindennemű mű-cementlapok, mozaik- és gránitlapokból, konyhák, folyosók és templom burkolatok részére.

Kerámit és meitlachi-lapok, kőgyagy csövek.

kátrány, elezgetelőanyag, kátránylemezek, portlandi cement és hidraulikus méz nagyban és kicsinyben.

Csavrak Mihály urat a munkák felvételével és az üzlet vezetésével biztam meg.

Költségvetések és árjegyzékek ingyen küldetnek meg.

„Stearoptinum“

(Olaj sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, amely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja betegesek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásáért kezességet vállal, ami, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

BUDAPEST, VII. kerület, Mexikói-ut 88. sz. II. 25.

20-7

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.